

KRISTILLINEN YLIOPIPPILASLIIKE KIRKON TYÖMUOTONA

*vidi
muoto*

Jaakko Harjuvaara

Vaikutteet Suomen Kristillisen Ylioppilasliiton perustamiseen tulivat Ylioppilaiden Kristillisen Maailmanliiton taholta, jolla ei ollut tunnustuksellista oppiperustaa, vaan se oli allianssipohjainen. Tästä johtuen oli myös SKY 1900-luvun kaksi ensimmäistä vuosikymmentä suuntautunut vapaakirkollisuuteen ja anglosaksilaiseen herätyskristillisyyteen. SKY:lla ei vielä tällöin ollut tunnustuksellista basista. On ymmärrettävää, että SKY:n suhteet Suomen evankelisluterilaiseen kirkkoon eivät tällöin sääntömääräisesti olleet kovinkaan läheiset. Muutos tuli 1920-luvulla pääasiassa kahdesta syystä. Toisaalta sen aiheuttivat suhteet Norjan ns. hallelbyläiseen ylioppilasliikkeeseen, joka opillisesti oli tunnustuksellisella luterilaisella pohjalla. Toisaalta muutokseen vaikuttivat suomalaiskansallisen ajattelun voimistuminen ja herätysliikkeitten, erityisesti herännäisyyden, kotiutuminen SKY:oon 1930-luvun alusta lähtien. 1920-luvun lopulla alkoi myös Suomen Luterilaisen Evankeliumiyhdistyksen piirisö ylioppilas- ja koululaistyö, joka oli erillään SKY:sta ja tapahtui tunnustuksellisella pohjalla. Tästä työstä syntyi Evankelinen Ylioppilasliitto.

Suomen kristillisen ylioppilasliikkeen ja kirkon lähentyminen jatkui tasaisesti yli 1930-luvun. 1940-luvulla voitiin jo yleisesti SKY:n piirissä katsoa, että se koululais- ja ylioppilastyötä tekevänä yhdistyksenä oli "kansan kirkon työelin".

SKY asetti vuonna 1946 komitean miettimään koululaistyön järjestämistä. Ensimmäiseksi komitea kiinnitti huomionsa siihen periaatteelliseen seikkaan, että koululaistyön täytyy

tapahtua kiinteässä jumalanpalvelusyhteydessä koulupaikkakuntien seurakuntien kanssa. Varapuheenjohtaja Martti Simojoki esitti jopa niin seurakuntakeskeisen kannan, että kristillisten koululaiskerhojen yhteys paikallisseurakuntiin on välttämätön, mutta yhteys SKY:oon ei sitä ole. Koululaistyössä onnistuttiinkin kirkkoa lähentymällä keräämään SKY:n piiriin kaikkien herätysliikkeitten parista koululaisia.

Kirkon ja kristillisen ylioppilasliikkeen yhteys muuttui vielä läheisemmäksi vuonna 1948, kun SKY:n sääntöihin otettiin maininta, että liitto toimii evankelisluterilaisen kirkon tunnustuksen pohjalla. Tämän maininnan tähden myös EYL liittyi SKY:n jäsenyhdistykseksi vuonna 1950.

Laajennettu piispainkokous kutsui vuonna 1951 piispa E.G.Gulinin aloitteesta koolle Kirkon Ylioppilastyön Toimikunnan, johon laajennettu piispainkokous nimesi omat edustajansa. Nykyisin tämän elimen nimenä on Kirkon ylioppilas- ja teinityön neuvottelukunta. Siinä on kolme laajennetun piispainkokouksen nimeämää edustajaa, kaksi edustajaa SKY:sta, yksi Suomen Teiniliitosta, yksi Suomen Ylioppilaskuntien Liitosta ja yksi Kansan Raamattuseurasta. Tehtävät, joita tämä neuvotteluelin alusta asti hoiti, määriteltiin täsmällisemmin vuonna 1959 ohjesääntöehdotuksessa. Neuvottelukunnan pääasiallisena tehtävänä on valvoa ylioppilas- ja teinityöhön myönnettyjen varojen käyttöä sekä tehdä työalaaan kuuluvia esityksiä ja aloitteita. Neuvottelukunnalla ei kuitenkaan ole mitään määräysvaltaa SKY:n asioissa.

Kristillisessä ylioppilastyössä 1950-luvulla omaksuttu uusi suuntautuminen ei kuitenkaan aina ole saanut kirkon varaukseton hyväksymistä. Sitä kohtaan esitettiin kritiikkiä sekä ylioppilastyön toimikunnassa että laajennetussa piispain-

kokouksessa, viimeainitussa kaksikin kertaa. Arvostelu kohdistettiin lähinnä SKY:n työssä havaittuihin korkeakirkollisuuden piirteisiin sekä siihen, että herätysliikkeitten piirissä kasvaneet ylioppilaat eivät olleet löytäneet itselleen hengellistä kotia liiton piiristä.

Kristillisellä ylioppilasliikkeellä on paitsi opillisia ja organisatorisia yhteyksiä kirkkoon myös lujat taloudelliset yhteydet. Näistä mainittakoon mm. kirkkokolehtien saaminen - viime vuosina on saatu kaksikin virallista kirkkokolehtia vuosittain - ylioppilaspastorien palkkaukseen saatavat varat ja koululaistyön tukeminen Kirkon keskusrahastosta sekä paikallisseurakuntien kirkkoneuvostojen liiton työn tukemiseen myöntämät varat. Ylioppilaspastorien palkkaukseen Kirkon keskusrahasto myönsi varoja jo 1950-luvun alkupuolella.

Taloudellisten vaikeuksien vuoksi jouduttiin SKY:n piirissä vuonna 1949 miettimään jopa koululaissihteerien lukumäärän vähentämistä entisestään. Koululaissihteeri maisteri Irja Kilpeläinen esitti päämääräksi, että jokaisessa hiippakunnassa tulisi olla koululaissihteeri. Hän piti myös yhtenä mahdollisuutena, että kirkko ottaisi hoitoonsa koululaistyön. Tähän aikaan Helsingin seurakunnilla oli jo oma palkattu koululaissihteerinsä. 1950-luvulla sama ajatus tuli liitossa esiin uudelleen. Tällöin ehdotettiin, että hiippakuntien nuorisopastorien virat muutettaisiin teinipastorien viroiksi. Tämä jäi kuitenkin vain maininnaksi, jota ei käytännössä yritettykään toteuttaa.

Tammikuussa 1964 perustettiin Suomen Evankelisluterilainen Ylioppilaslähetys. Sen suhde kirkkoon ei näin lyhyen ajan kuluessa ole voinut muotoutua vielä selkeäksi. Joitakin piirteitä on jo kuitenkin havaittavissa. Ylioppilaslähetys

toimii evankelisluterilaisen tunnustuksen pohjalla. Sen piirissä on useissa eri yhteyksissä aivan perustamisesta alkaen mainittu, että se pyrkii kirkon reformaatioon. Ylioppilaslähetyksellä on jyrkästi torjuva kanta Kirkkojen Maailmanneuvoston edustamaan ekumeniaan. Samoin sillä on torjuva kanta useissa kotimaisissa yhteistyökysymyksissä. Se uskoo voivansa toteuttaa parhaiten päämääränään olevan reformaation pysyttelemällä poissa esim Kirkon Nuorisotyön Neuvottelukunnasta, johon se vuonna 1966 sai kutsun laajennetulta piispainkokoukselta. Jo aikaisemmin, syksyllä 1965, oli keskusteltu mahdollisuudesta anoa edustusta Kirkon ylioppilas- ja teinityön neuvottelukuntaan, mutta tultu siinäkin kielteiseen tulokseen.

Kansan Raamattuseuran piirissä on viime vuosina myös aloitettu ylioppilastyö, jota tehdään erillään SKY:stä. Tällä työllä on oma johtokuntansa, mutta sitä ei ole rekisteröity, vaan työtä tehdään kiinteässä yhteydessä Kansan Raamattuseuran muun työn kanssa. Tämän työn piiristä on edustaja sekä Kirkon ylioppilas- ja teinityön neuvottelukunnassa että Kirkon Nuorisotyön Neuvottelukunnassa.

On luonnollista, että ylioppilastyön yhteydet kirkkoon ovat olleet vähäisemmät kuin koululaistyön. Koululaistyöhön tapahtuu paikallisseurakunnissa, joissa koululaiset voivat muutenkin osallistua kotiseurakuntiansa toimintaan. Opiskelu-kaupunkeihin sen sijaan tullaan eri puolilta ja pitkienkin matkojen takaa. Näin ylioppilaat joutuvat useimmiten kokonaan eroon kotiseurakunnistaan. Tästä johtuen he mielellään hakeutuvat kristillisiin opiskelijayhdistyksiin, joista näin muodostuu eräänlainen spesiaaliseurakunta. Onkin toivottavaa, että kirkko yhä edelleen uskoisi ylioppilastyön juuri kristillisten ylioppilasyhdistysten hoitoon, koska korkeakoulukaupun-

kien seurakuntien on melko mahdotonta tavoittaa ylioppilaita ja muotouttaa toimintaansa heitä tyydyttäväksi.

Merkittävän yhteyden kirkon ja kristillisen ylioppilasliikkeen välillä muodostavat teologian ylioppilaat, jotka opiskeluaikanaan kantavat vastuuta kristillisestä ylioppilastyöstä. Siinä saamansa kokemukset ja vaikutteet he vievät mukanaan myöhempiin seurakuntiinsa, joiden elämä ja toiminta tätä kautta rikastuu. Tämän vuoksi kirkon tulisi jatkuvasti kiinnittää vakavaa huomiota ylioppilastyön kehittämiseen ja tukemiseen. Tältä kannalta on myös ymmärrettävissä kirkon kehityksen ja kristillisen ylioppilasliikkeen kehityksen vastavuoroisuus. Toisaalta ylioppilastyö ottaa vaikutteita kirkolta ja kuvasta kehityksessään kirkon kehitystä. Toisaalta kristillinen ylioppilasliike kulkee kehityksen kärjessä ja omaksuu nopeimmin uudet vaikutteet, jotka sen piirissä kasvaneitten kirkon työntekijöitten kautta sitten vaikuttavat ympäri maata paikallisseurakunnissa. Todennäköisesti on kristillisen ylioppilasliikkeen vaikutusta, että esim. ekumenia on suhteellisen nopeasti levinnyt koko kirkon piiriin.

Laajennetussa piispainkokouksessa keskusteltiin keväällä 1965 kristillisessä ylioppilastyössä tapahtuneesta hajaantumisesta. Asessori Erkki Kurki-Suomio kiinnitti huomiota siihen, että muutaman vuoden kuluttua kirkon työntekijät tulevat kahdesta eri ylioppilasliikkeestä ja tuovat tietenkin mukanaan vastakkaiset näkemyksensä. Kirkon sisäisen yhtenäisyyden kannalta tapahtunutta hajaannusta pidettiin erittäin vakavana. Käytännössä asialle ei kuitenkaan enää siinä vaiheessa voitu tehdä mitään.

Viime aikoina on maassamme keskusteltu paljon koulujen uskonnonopetuksesta. On esitetty mielipiteitä, joiden mukaan

ei
nopeasti!

uskonnonopetus tulisi joko poistaa kokonaan tai ainakin muuttaa tunnustuksettomaksi. Tällaista taustaa vasten on kristillinen koululaistyö avainasemassa ja ansaitsi myöskin kirkon taholta entistäkin vakavampaa huomiota. Kirkko voisi kiinnittää ainakin kahdella tavalla huomiota koululaistyöhön. Koska työ käsittää kaikki maamme oppikoulut, olisi paikallaan, että jokaiseen hiippakuntaan palkattaisiin omat teinipastorit jo olemassa olevien nuorisopastoreitten lisäksi. Toisaalta kirkko voisi antaa koululaistyön edelleen olla kristillisen ylioppilasliikkeen tehtävänä, mutta avustaa kristillistä koululaistyötä tekeviä järjestöjä niin, että nämä voisivat palkata vastaavan määrän koululaistyöntekijöitä. Edellinen mahdollisuus tuottaisi kirkolle enemmän työtä, mutta silloin tehtävä työ olisi helpommin kirkon valvottavissa. Jälkimmäinen vaihtoehto taas olisi kirkon kannalta joustavampi, mutta kirkko joutuisi silloin harkitsemaan ja päättämään, missä suhteessa avustuksia myönnettäisiin eri järjestöille, jotka tekevät kristillistä ylioppilas- ja koululaistyötä.

Oma kysymyksensä koululaistyön kentässä muodostavat erilaiset ammatilliset ja tekniset oppilaitokset, joita on viime perustettu yhä enemmän. Niissä ei ole säännöllistä uskonnonopetusta kuten kansa- ja oppikouluissa. Joissakin saatetaan pitää aamuhartauksia, ja rehtorilla on oikeus myöntää jokin oppitunti esim. paikallisseurakuntien tai jonkin kristillisen yhdistyksen järjestämää vierailua varten. Helsingissä ev.lut. seurakunnat ovat palkanneet oman ammattikoulupastorin, joka huolehtii tällaisten oppilaitosten hengellisestä hoidosta. Joissakin korkeakoulu- ja kaupungeissa taas paikallisseurakunnat avustavat SKY:oa joko kokonaan tai osittain yhden opiskelijapastorin palkkauksessa, jolloin opiskelijapastorin toimialaan

on sisällytetty myös ammatilliset ja tekniset oppilaitokset. Yleensä kuitenkin näiden oppilaitosten piirissä tehdään hyvin vähän kristillistä työtä. Tämän asian korjaamiseksi olisi syytä suunnitella kristillisen ylioppilasliikkeen ja kirkon välistä yhteistyötä yhä laajemmaksi ja pitkäjänteisemmäksi.

Näiden oppilaitosten säännöllinen hoitaminen liittyy läheisesti myös kirkkomme maallikkokysymykseen. Kristillisen ylioppilasliikkeen parissa toimivat "maallikkoylioppilaat" -tulevat insinöörit, matematiikan maisterit yms. - olisi ylioppilasaikanaan koulutettava kantamaan vastuuta hengellisessä työssä, jota he sitten voisivat tulevissa toimipaikoissaan tehdä. Kristillisen ylioppilasliikkeen olisi koulutettava heidät vähitellen esim. raamattu- ja keskustelupiirien johtamiseen, sielunhoitoon ja sananjulistukseen. Kun he sitten myöhemmin astuvat ehkä juuri teknisten ja ammatillisten oppilaitosten opettajan virkoihin, voisivat he vapaa-aikanaan merkittäväällä tavalla osallistua Kristuksen kirkon rakentamiseen omassa ympäristössään. Näin saataisiin maallikot yhä enemmän toimimaan ja seurakunta voisi samalla yhä enemmän hoitaa oppilaitoksia.

Tällaisen työn suunnittelu ja toteuttaminen vaatii kuitenkin hyvää ja kiinteää yhteistyötä kristillisen ylioppilasliikkeen ja kirkon välillä. Suunnittelu ja alotteen tekeminen tuntuu luonnostaan kuuluvan Kirkon ylioppilas- ja teinityön neuvottelukunnan tehtäviin.

Kirkon ja ylioppilasliikkeen yhteyttä ajatellen tarvitaan erityisesti kristillisen ylioppilasliikkeen taholta laajakatseisuutta ja Kristuksen seurakunnan kokonaisvastuun tajuamista, jottei kristillisestä ylioppilasliikkeestä tule vain itsetarkoitus, vaan se liittyy yhtenä jäsenenä Kristuksen ruumiin

kokonaisuuteen palvelleomalla armolahjallaan koke ruu-
mista. Jos tämä näky säilytetään, vältetään siltä, että
kristillinen ylioppilastyö muodostuu omaksi spesiaaliseura-
kunnakseen. Kun muistetaan kokonaisuus, voi kristillinen
ylioppilasliike säilyä ja kehittyä nimenomaan kirkon työmuoto-
na.

LÄHDE- JA KIRJALLISUUSLUETTELO

I LÄHTEET

1. Painamattomat lähteet

VALTIONARKISTO, Helsinki

Suomen Kirkkohistoriallisen seuran kokoelmat:

Suomen Kristillisen ylioppilasliiton arkisto

-SKY Ca 2 - 4 SKY:n hallituksen ja jäsenkokousten pöytäkirjat liitteineen

-SKY Dc 1 - 7 Lähteneet teinityötä koskevat kirjekonseptit

SUOMEN KRISTILLISEN YLIOPPILASLIITON ARKISTO, Helsinki (järjestämätön)

-Kirkon Ylioppilas- ja Teinityön Neuvottelukunta

-Kristillisen Ylioppilastyön toimikunta

-Luetteloita, jumalanpalvelusjärjestyksiä, teinityötä ym.

-Suomen Kristillisen Ylioppilasliiton hallituksen ja liittokokousten pöytäkirjat 1956-1965

-Suomen Kristillisen Ylioppilasliiton sihteerikokousten pöytäkirjat

-Toimikuntien pöytäkirjoja

SUOMEN EVANKELISLUTERILAISEN YLIOPPILASLÄHETYKSEN ARKISTO, Helsinki, (järjestämätön)

-Suomen Evankelisluterilaisen Ylioppilaslähetysten hallituksen kokousten pöytäkirjat 1964-1965

2. Painetut lähteet

SUOMEN KRISTILLISEN YLIOPPILASLIITON ARKISTO, Helsinki, (järjestämätön)

-Laajennetun piispainkokouksen pöytäkirja 1951

-Suomen Kristillisen Ylioppilasliiton vuosikertomukset 1960-1965

II KIRJALLISUUS

-Kirkko muuttuvassa yhteiskunnassa, XVIII varsinaisen yleisen kirkolliskokouksen asettaman komitean mietintö vuoden 1963 kirkolliskokoukselle, Pieksämäki 1962

-Kristillinen ylioppilastyö, Käsikirja Suomen Kristillisen Ylioppilasliiton jäsenyhdistysten toiminnasta vastaaville ylioppilaille, Suomen Kristillinen Ylioppilasliitto

-Teinonen Seppo A., Ekumeeninen liike ja Kirkkojen Maailmanneuvosto, Helsinki 1961

III LEHDISTÖ

- Ad Lucem 1909-1927, 1940-1965
- Etsijä 1933-1965
- Kristitty Ylioppilas 1928-1932
- Kotimaa 1940-1965
- Sana 1967
- Teiniviesti 1947-1965
- Teologia ja Kirkko 1954-1965